

Cimborona

TÖGYERMEK KÉPES HETI LAPJA
Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

1924
augusztus
31

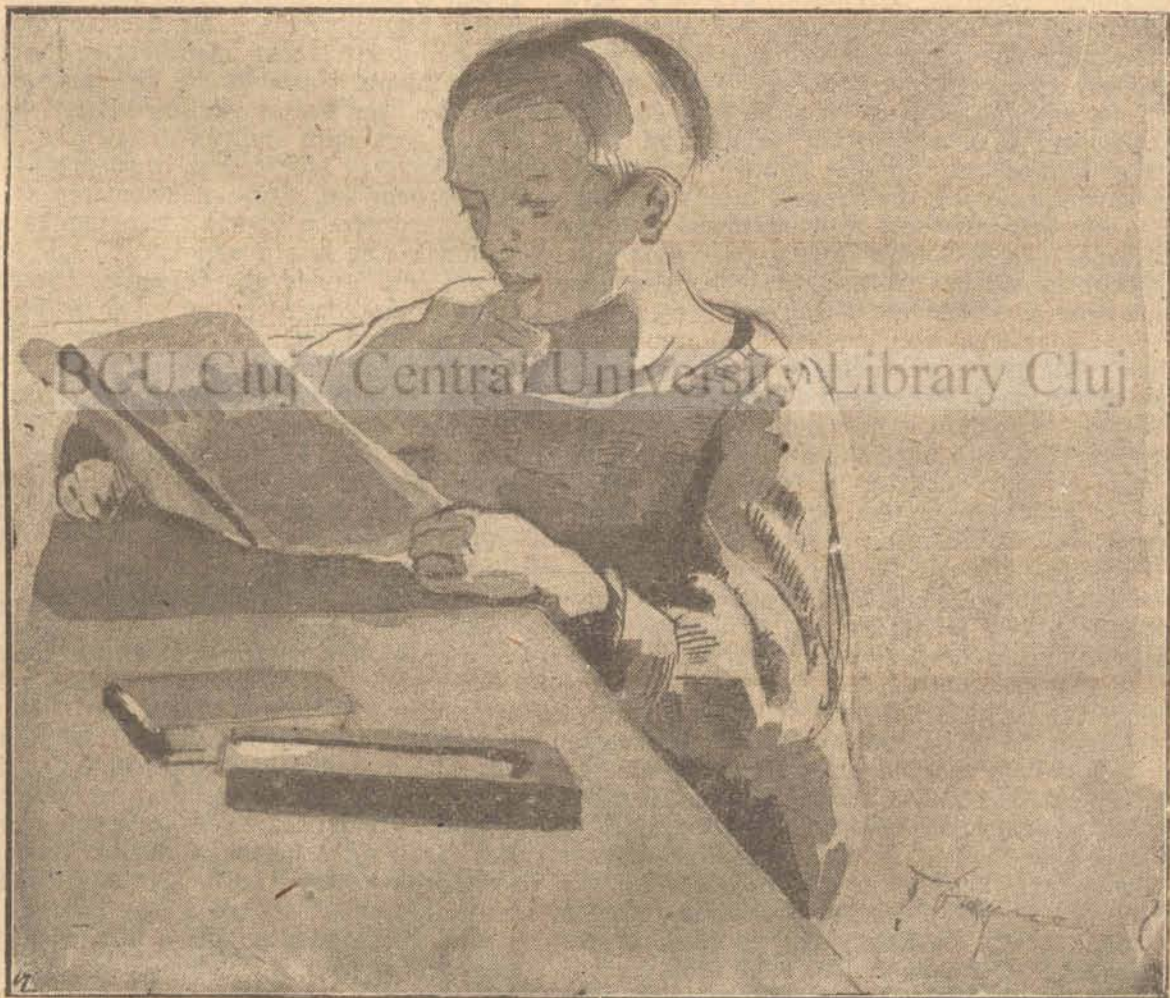
BCU Cluj / Central University Library Cluj

CIMBORÁ

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

A legjobb barát.

Mit olvasol, Ferkó?
Mi mást, a Cimborát?

Bizony, mondom néktek,
Ő a legjobb barát!

CSIBÉINK.

— Irta: VERNES GYULA. —

Apró, selymes,
Puha, pelyhes,
Csodaszép,
Kicsi nép,
Anyjuk alatt tollászködő
Tipegő, — csipegő
Kis csibék.

Alig láttak napvilágot,
Jönnek, mennek,
Csőröt fennek,
Futkároznak.
S kis begyükbe sárga kölest
Raktároznak.
Nézem, nézem . . .

Szemeimmel bizony-bizony
Megigézem,
S bubusgomat.
Simogatom a lány pelyhet,
Mint a ma nyílt, tiszta síma
Rózsakelyhet.
(Barót.)

Dónát, a pásztor.

— Irta: CSÜRÖS EMILIA. —

Sok olvasója lakik a Cimborának Kolozsváron, a Dónát-uton, de valószínűleg kevesen tudják azt, hogy miért hívják Dónát utnak az utcájukat. Hát ide figyeljete, gyerekek, erről akarok én ma nektek mesélni. Azt akarom elmondani, hogy egy szegény szőlőpásztor miképpen érdemli meg azt, hogy egy nagy város hosszú utcáját az ő nevével nevezzék el és még szobrot is emeljenek neki abban az utcában. Mert az a szobor ezt mondja minden embernek: Aranyánál, ezüsthél, muló hirnél, dicsőségénél jobban megőrzi neveteket szivetek nemessége, bátorsága, mely a halálra is kész bármelyik pillanatban, ha azt hazája, nemzete mekivánja, vagy sok száz embertestvére életét menti meg vele.

Cudar világ volt, amikor a kolozsvári szőlőket Dónát pásztor őrizte. A török parancsolt Magyarországon, fel egészen a szívéig, Budáig. Lófarkas zászlót lengetett Buda vára tornyán a szél és törökül szolgálták az Istent a Boldogasszony templomában. Csak Erdély tartotta magát keményen: utolsó menedéke minden száműzött, bujdosó magyarnak. Csakhogy egyszer Erdély fölött is rosszra fordult a csillagok járása és beborult az ég. Török csapatok dulták, pusztították Erdély földjét és meg sem álltak ennek is a szíve közepéig, kincses Kolozsvárig.

Már piroslott az ördögcérna bogyója, amikor Achmed pasa hatalmas seregével Kolozsvár alá érkezett. A házsónárdi tetőről szomorúan nézték a kolozsváriak, hogy lengeti a félholdas zászlót az őszi szél a másik oldalon. Készültek is a védelemre, haj de kevés reménységgel! A város színe-java másfelé hadakozott, ki fogja ezt a tengernyi ellenséget legyőzni, összeverni?

A várkapukat gondosan elzárták, egyetlen remény volt, okosan kitartani és várni az ostrom végét. Ősz volt, élelem annyi volt a városban, hogy akár két évig is elég lett volna, vízzel meg bőven szolgált a Szamos.

A hójai oldalon mogorva arccal pipázott Dónát, a pásztor és szótlanul figyelte a törökök nyüzsgését-mozgását. Senki sem küldte őt oda, senki sem bízta meg az ellenség megfigyelésével. Ő csak nézte pipaszó mellett a sok hullámzó tarkaságot a völgyben. Hajléktalan volt. Kis kunyhóját, mely az erdő szélén az országot mellett állott, felégették a rabló törökök. Ide hu-

zódott pipájával és nagy bánatával a hójai tetőre. Letarolt volt már a szőlőhegy, nem igen akadt dolga. De nem a kolozsváriak szedték ez évben a mézes szőlőt, török pusztította azt el, az utolsó bogyóig. Hej, pedig nicsoda fényes szüret ígérkezett! Dónát pásztor szíve elsorult erre a gondolatra. Harminc éve őrizi már ezt a hegyet, de ilyen szüret egyszer-kétszer ha akadt ez idő alatt, mint amilyen ez lett volna. És most török katonák cserkésznek a drága tőkék között. No de nem baj. Ostrom idején nincs szükség részeg emberre a várban, orvosságnak meg bátorítónak elég lesz a régi hordók tartalma.

Dér ülte meg egy reggel az ébredő fűszalakat és fázékonyan csicseregtek a verebek az utmenti fákon, amikor Achmed pasának azt jelentette egyik katonája: — Az emberek unják már az eredménytelen harcot, a hideget sem bírják, el akarnak menni melegebb vidékre. Milyen lehet itt a tél, ha augusztusban is csak takaró alatt lehetett aludni. Vezesse el békével seregét a hatalmas Achmed, mert különben ugy szétszalad a csapat, hogy földi hatalom azt többé össze nem fogja egy részbe.

Achmed pasa megsimogatta hosszú lengő szakállát és így felelt:

— Mondd meg a vitézeknek, hogy Allah velünk van. Az éjjel kinyilatkoztatást kaptam, — egy héten belül miénk lesz a város és minden kincse. Ha kitűztük bástyájára moszlim dicső zászlaját, mehetünk enyhébb vidékre. Csak kitartás.

És még aznap ezer meg ezer ásó vágódott a drága erdélyi földbe és ásta sok ezer turbános török azt a hatalmas medret, melynek ma is »Török vágás« a neve. Mert úgy szólt Achmed kinyilatkoztatása: »Vezed el a Szamost a városból és szomjan pusztul a nép. Nagy szárazság volt az idén, a kutak mind kiszáradtak. Egy hét alatt tied a város.«

Dónát csak nézte a lázas munkát, amit a törökök végeztek. Először csak kíváncsian, aztán mind nagyobb érdeklődéssel.

— Mi az ördögöt akar vajjon ez a boldog kontyos népség? Téltre akarja elvermelni magát?

És az árok mind nőtt, nőtt, nagybodott. Sok ezer kéz dolgozott lázasan, sietve. Az öreg nézte, mint iramodik az árok az ő hegye alatt el a Szamos medre felé. Most kapott hirtelen

észbe: — Hü, az áldóját, — ezek a Szamosba ásnak! — El akarják venni a vizet a városból is, meg a várost körülvédő vársáncokból! — Hü, a fűzfánfűtülőjét a kontyos pogányoknak!

Aztán más gondolata villant. — Erről rögtön kell értesíteni a várost! — Kell, de hogyan? — Addig, addig nézte az ellenséget, amíg őt elvágta a várostól, most már hogyan kerüljön ő oda vissza? Hiszen ha ezen a hatalmas árkon keresztül tudná magát verekedni, meg volna mentye Kolozsvár, mert a vársáncokat úgy ismeri, mint a tenyerét, akár uszva is átvergődik rajta. A bástyafalakat meg gyerekkorában eleget mászta, — senki sem tudja jobban, mint ő, melyik résen lehet keresztül surranni. De ezen a tarkán kigyózó török áradaton hogy jut keresztül? Felfohászkozott az égre az öreg pásztor: — Irgalmas, hatalmas Isten, magyarok Istene! — Adj egy mentő gondolatot nyomorult szolgáltnak, aki innen nézi, hogy dolgozik az ellenség, testvéreinek elpusztításán. Át kell jutnom az árok-ásókön még naplemente előtt, hogy értesítem a veszedelemről őket. Segíts rajtunk irgalmas, hatalmas Isten!

Már nem volt sok gondolkozni való ideje. A nap már túl volt a delelőn és előtte nagy munka állt. Még egyszer felfohászkozott az öreg Dónát, aztán nyakába vetve szűrét megindult a Szamos irányában. Arra ritkább volt a törökök kigyózó csapata. Hogy leért a völgybe, újját állta egy vörös turbános janicsár. Valami későn éreft dinnyét habzsolt, csak úgy a héjából harapva, magostól. Ráförmedt valamit törökül. Dónát intett, hogy nem tud beszélni, sántított is irgalmatlanul és mindkét karjával Szászfenes irányába mutatott, mintha oda akarna menni. Terve az volt, hogy elérje a Szamost, aztán vagy leuszik a város felé, vagy talál valami csolnakot a parti fűzfák között, hogy levezhessen. Fáradt, öreg karjaiban már nem nagyon bízott, hogy kibírják a vársáncig az uszást. Aztán ki tudja, nem kell-e majd viz alatt is uszni, ha észreveszik a törökök. A csolnak jobban megvédi a lövések és nyilak ellen.

Nyomorék öreg ember, — gondolta a janicsár, — a rabszolga piacon nem nagy ára lenne. Talán ki sem birná Stambulig. — Hadd menjen dolgára. — De utravalóul, jól hátba vágta.

Dónát alázatosan, mint csavargó koldus bukdácsolt tovább a törökök között. Még jobban sántított, hogy szánalmasabban nézzen ki. Sikertült is jó darabon előre jutni, anélkül, hogy ügyet vetettek volna reá. Hozzá volt szokva a török ahhoz, hogy csavargó koldusok nyűzsögtek a táborukban. A koldusok és a kutyák fogyasztották el a fölösleges hulladékot, amiből ugyanis csak szemét lett volna. Megtörték hát őket szóltanul.

Már közel csillogott a Szamos ezüst szalagja, amikor egy lovas spáhi ráförmedt az öreg pásztorra. Hogy mit mondott, nem értette, csak

azt látta, hogy sebesült a katona. Lábán jókora seb lehet, mert a körülcsavart rongyok vértől és gennytől voltak szennyesek. Ballában a bocskor is fel volt vágva, mert annyira megdagadt, hogy nem fért bele. Fájdalmasan emelte a lábát és látnivaló volt, hogy a Szamos felé igyekeznek. Bizonyára sebet akarta kimosni. Lovát kantárszáron vezette. Szép fiatal állat volt, látszott rajta, hogy nem Törökországból való, hanem valamelyik alföldi ménesből került ide. A török odadobta a kantárszarat Dónátnak és valószínűleg azt mondta neki, hogy itassa meg a Szamosban. Az öreg engedelmesen megfogta a kantárt, de titokban felragyogott a szeme. Jó az Isten, meghallgatta a kérését, ime lovat adott neki!

Ilyenkor kevesen jártak a Szamos partján. Egy darabig csak vezette engedelmesen a török katona lovat sántítva, kantárszáron. Mikor aztán üres térségre értek, ahol lőtávolságban nem volt török a sebesült spáhin kívül, levetette a szűrt magáról, felkapott a lóra és neki iramodott, mint a szélvész. A kis magyar ló, mintha tudta volna, hogy magyar ember ül a hátán, repült, mint a villám. Mire a Szamoshoz ért, már többen figyeltek a sebesült spáhi kiáltozására. Mert ugyan, hogy is gondolta volna, hogy ez a sánta öreg koldus úgy elnyargaljon a saját paripáján?

Dónát egy pillanat alatt átuszította a Szamost és a felső parton nyargalt a város felé.

Csak hogy akkor már több lovas nyargalt feléje és csak úgy zúgtak a nyilak és golyók a Szamoson keresztül. Tajtékozott már a kis magyar ló, mire elérték a vársáncokat, de öreg lovasának is patakban folyt homlokáról a veríték. Megálltak egy pillanatra, lélegzeni. Dónát nagyot lendült, le akart ugrani a lóról, de abban a pillanatban odaszögezte lábát egy nyíl a ló oldalához. Nem sokat gondolkozott az öreg és hussal együtt rántotta ki a nyilat. A ló fájdalmasan horkantott, egy másik nyíl szügyébe talált. Ekkor már záporzott körülötte a sok nyíl meg golyó. Alig volt ideje hozzá, hogy a vársánc zugó vizébe vesse magát. Még egyszer kibukott a vízből, éles szemmel nézte a várfala. Aztán a törökök már csak akkor látták újra, amikor egy lövésnek szánt nyiláson besurrant a várba. Repült még egy pár nyíl és golyó utána, de lepattant a mohos, régi kövekről.

A polgármester komor arccal fogadta a hordágyon heverő öreg pásztor. Patakokban ömlött hatalmas sebéből a vér, de nem engedte addig beköttegni, amíg a polgármester elébe nem vitték. Neki mondta el, amit tudott, amit látott. Hogy befejezte mondanivalóját, lehanyatlott a feje és fel sem emelte többé. Öreg szívének minden vére elfolyt a töröknyíl ütötte hatalmas seben keresztül. Másnap, mielőtt a nap fészált volna az égre, minden épkézláb ember felfegyverkezve ott állt a Szamos partján. Furcsa meglepetésre ébredtek a csefogásuk sikerében vakon

bizó törökök. Erre ugyan nem számítottak. Hideg reggel volt, dideregve ugyancsak nem esik jól a harc. Így történt, hogy Achmed pasa hatalmas, de meleghez szokott fáradt csapata, mire delelőre ért a nap, szégyenszemre megfutamodott. De úgy elhordta magát a nagy török sereg, hogy mire feljött a vacsoracsillag, hirmondónak sem maradt közülük a Szamos vidékén.

A kolozsváriak nem győzték beördani az ott maradt sátrakat, fegyvereket. Volt nagy öröm, ujjongás, hálaadás a városban. A főtéri Szent István templomban zuhtak a nagy harangok, hálaima szállt minden ajkról Istenhez, aki oly csodálatosan mentette meg e maroknyi népet a veszedelemből.

Dónát pásztor szive fáradtan, gyengén akkor

dobbant utolsó, amikor a nagy templomban felharsant a hálazsoltár: Téged, Isten, dicsérünk!... Azt már főnről nézte az öreg hős, hogy ravatalozzák ki a piac közepén és micsoda katonai pompával kísérik örök pihenőre, fáradt, tödőtt testét.

Aztán szobrot is emeltek neki, mert megérdemelte. Kolozsvári gyerekek, ha tavaszi kirándulásokkor elcsatangoltok a Törökvágásba, jusson eszetekbe az öreg Dónát pásztor hőstette; ha pedig végigsétáltok a Dónát-uton, emeljétek meg kalapotokat a hős pásztor kőszobra előtt!

— És gondolatok hálával és büszkeséggel reá, mert tartoztok ezzel az öreg pásztornak, kolozsvári gyerekek!

(Kolozsvár.)

A bosszuálló tölgyfa.

Írta: SZONDY GYÖRGY.

Egész éjszaka esett a hó. Reggelre csak a fák törzsei álltak ki belőle. Árkot, bokrot eltakart a fehér lepedő.

— Egy kissé hideg ez a paplan, — szólt az erdőn egy fiatal tölgyfa. — Átfázik tőle a lábam. Még majd náthát kapok a végén.

Az öregebb fák szótlanul álltak körülötte. Ők már régen megszokták a hideget. A fiatal tölgyfa azonban egyre zsörtölődött.

— Hallod e, — szólt végre a hóhoz. — Elmehtnél már a lábamról, nem gondold? Igen kellemetlen vagy!

De a hó hallgatott és meg sem mozdult.

— Jól van, — mondta a tölgyfa — Nem fogom elfelejteni!

Nagy haraggal gondolt a hóra és többé nem szólott hozzá. A lábán pedig, ott, ahol a hó borította, vastag, kérges gyűrű keletkezett.

— Ez mindig eszembe juttatja majd, hogyan bánt velem a hó! — gondolta.

Déliájban egy nyul jött a falu felől. Rázogatta talpairól a havat, kíváncsian forgatta hosszú füleit jobbra-balra.

— Ördögadta! — morogta. — Ez a hó mindent ellepett a kertekben! Már majd éhen halok! Végre is kéregre kell fanyalodnom!

Olaugrált a fához és rágicsálni kezdte kérgét.

— Kedves barátom, kellemetlen, amit művelsz. Légy szives, hagyj békében! — mondta a tölgyfa.

A nyul észre sem vette, hogy a tölgyfa neki beszél. Nyugodtan rágicsált, míg jól nem lakott, azután odébb állott.

— Jól van! — gondolta a tölgyfa. — Leszek én még nagyobb is valamikor! Nem fogom elfeledni, mit tettél velem!

A nyulat sohasem látta többé; de a rágas helyén mély seb keletkezett és amikor azt friss kéreg takarta el, benn a törzs belsejében őrizte a fa tovább.

Amikor kitavaszkodott, zöld lombkorona borult a fiatal tölgyre is. Friss levelek fakadtak száraz ágain és a fa igen boldognak érezte magát.

— Csak néhány év és kész, nagy tölgyfává leszek. Akkor majd megmutatom mindenkinek, hogy ki vagyok én?

Am a zöld levelekre parányi darazsak telepedtek. Megszurkálták a leveleket és petéjüket a sebbe rakták. A kikelő álcák rágni kezdték a leveleket.

— Hallatlan! — mérgeődött a fa. — Senkitől sem lehet nyugtom, még ilyen incifinci darazsaktól sem?! Nem fogom elfeledni.

Nagy barna gumók keletkeztek a leveleken a sebek körül és a fa egész nyáron rossz kedvű maradt. Ősszel lehullottak a levelekkel a gumók és szerteszóródtak az erdőn.

— Lássátok, mit szenvedett a tölgyfa a darazsaktól? — hirdették fünek-fának. A fa pedig bosszuságában fele annyit vastagodott, mint mások.

— Most legalább halálomig emlékezni fogok rájuk! — dörmögött magában.

Az emberek is kijöttek az erdőre és mulatoztak a fák árnyékában. Amikor hazafelé indultak, ágakat szakgattak a fákról a kalapjuk mellé.

— Remélem, hozzám nem nyulnak! — dünnyögött a fiatal tölgy. De egy leányka éppen az ő ágait tördelte le.

— Nem fogom elfeledni! — sziszegett fájdalmasan. Leszek én még nagy és hatalmas, csak várjatok.

És minden letört ág csonkán maradt a következő esztendőben, hogy emlékeztesse őt az emberekre.

Télire már olyan vastag kérgé nőtt, hogy a hó nem ártott neki és a nyulak, amikor éhesen arra vetődtek, nem rághatták le.

— Lájjátok, milyen erős vagyok? — ujjongott boldogan. — Most bezzeg jó volna a kérgem, ugy-e? De nem adok! Vesszetek el mindannyian!

Éhen vesztek a nyuszikák a tölgyfa lábainál, Tavasszal azonban újabb busszuság érte. Most hernyók rágták le a leveleit. Csupaszon állott júniusban, mire megjött a nyár.

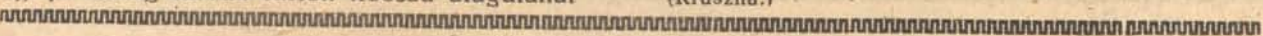
— Megjegyzem magamnak, mit tettek velem a hernyók! — így szólt és mérgében semmit sem növekedett. De a fája fekete színüvé lett a keserüségtől.

Teltek az évek. Lassanként hatalmas fává nőtt a hajdani fiatal csemete. Vastag kéreg borította a törzsét, ám a kéreg alatt régi sebek rejtőzködtek és a fa tehetetlenül gyülőlködött mindenkire.

— Várjatok csak, majd eljő még az én időm is! — suttogta eszelősen, amikor fáradt utasok menekültek lombjai alá a zivatar elől. Jöjj, villám, sujts le! — Most szívesen látlak! — sóhajtott ilyenkor az ég.

De a villám megkimélte az utasokat. Akkor sujtoit bele a fába, amikor nem volt alatta senki. Legvastagabb ága zuhant le élettelenül.

— Hah, a sok seb mellett ez a legnagyobb is emlékül marad! — emésztődött hiába a fa. Ország-világ legyen tanuságot szenvedéseimről. És hordozta a szénné égett csonkot, mint fekete halotti lobogót. Az eső azonban beszivárgott a megcsonkult törzsbe és a fa korhadni kezdett. Láthatatlan parányi lények hadserege pusztított az egykori hatalmas testben. Tátongó, rossz szagú üregek nyíltak benne itt is, ott is. Jött a szarvasbogár, a hősincér s a korhadó fában ujjnyi vastag lárvák furtak hosszú alagutakat

A fa már csak lihegni tudott bosszuvágyában. Ádáz rosszindulat, ölnivágyó elkeseredés és bűnös gondolat volt az egész nagy tölgyfa.

— Próbálj szeretni! — suttogta lombjai között az alkonyi szellő. Tanulj megbocsátani! Örülj, hogy oly sok életnek nyujthatsz örömet és boldogságot!

A napsugarak felragyogtak zöld levelein.

— Tanulj miönlünk! — mondották fuldokolva. — Mi másokért élünk és halunk, mégis boldogok vagyunk.

De a fa megrázta lombját és hallgatott.

— Ejnye ez a vén tölgy már egészen korhadt! — szólt az erdész, amikor bejárta az erdőt. — Veszedelmére van a többinek is. Ki fogjuk vágni!

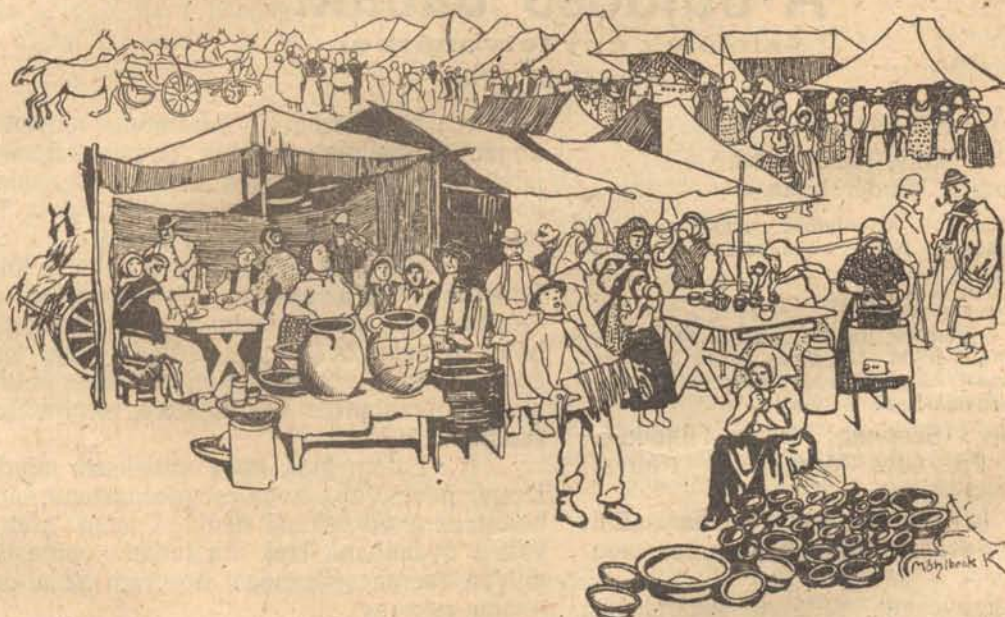
Pár nap múlva jöttek a favágók és éles fejszékkel csapkodták a vén tölgy lábát.

— Nem félték, hogy bosszút állok rajtatok? Nem félték, hogy rátok dülök? — zugott a sebzett óriás.

Nem, a fejszések nem félték tőle. Ügyesen elugrottak tőle, amikor a vastag törzs, a rengeteg lombkorona dőlni kezdett. De egy szegény, ártatlan tehén ott legelészett a tölgyfa körül. Nem vette észre a veszedelmet. A tölgyfa rázuhant és agyonütötte.

— Most végre megfizettem minden szenvedésért! — sóhajtotta boldogan és meghalt. Hanem a fáját csak tüzelőnek használhatták, annyira korhadt és görcsös volt már. Az erdő pedig madárdaltól zengett és az új tavasz üde sarjakkal borította el a bosszuvágyó óriás pusztuló tönkjét.

(Kraszna.)

FALUSI NAGY VÁSÁR.

„Hét, hét, hét, hét, minden darab hét!” — Hej, rég volt ez, igen-igen rég!
Vajjon, vajjon lesz-e így ez még: „Hét, hét, hét, hét, minden darab hét!”

A vásárfia.

(Igaz történet.)

— Irta: SZEMLÉR FERENC. —

A népes piacon
All a helivásár...
Hol vágytok, gyerekek:
Bandi, Laci, Gáspár?
Egy-kettő! Indulnak
A helivásárra,
Szalmakalapnak ott
Olcsó ma az ára.
Megigérttem: veszek
Ujjat, szépet nektek,
Ami egész nyáron
Majd büszkén viseltek.
Igy szólt édesapja
Három hős vitéznek.
Indulnak, nem szólnak,
Csak úgy összenéznek.
Hangtalan kacagnak:
Előre örülnek
A szalmakalapnak...

Amott ni, amott ni
A kalapok sátra...
— Bandi, Laci, Gáspár,
Most hát ki a gátra!
Szabad válogatni!
Kinek milyen tetszik?
S a kalaprakásra
Öket ráeresztik.
S mire egy órácska
Percei eltelnék,
Van szalmafedője
Három buksi fejnek.
Nagy kalaprakásból
A legszebbik három...
Vízik is nagy büszkén
Végig a vásáron.
Csupasz fejjel jöttek,

Mert meleg a nappal,
De haza már mennek
Uj szalmakalappal.
Apjuk visszamaradt,
Dolga van szegénynek,
Három jómadarak
Maguk mendegélnek...

És itt jön a Végzet...
Forró nyári nap van:
Jól esnek fürödni
A hűvös pataokban.
Oda is indulnak,
Ott le is velkőznek
S hűs habokban hárman
Hancuzva hűtőznek...
De nini... mi van ott?
Tiszta víz tükrében
Halacska serege
Fürdik a napfényben...
Ezüstös halacska,
Jaj, be kedves állat!
Gondolják a hármak:
Fogjunk meg egy párat!
És mert háló, szita
Nincs, nagy diadallal
Halat fogni mennek
Uj szalmakalappal.
Kalapok szalmáján
Patakviz átszalad,
De a szalmakalap
Mégfogja a halat.
Mert három kalapnak
Vizes a szalmája,
Fölteszik száradni
A fejük bubjára.
Aztán felöltöznek
Halakkal a zsebben,

Hazafelé mennek
Egyre csendesebben.
Mert a hő-melegben,
Mikor szél se lebben.
Nagy rémület kell a
Lurkói szivekben.

Ránéztek egymásra;
Egymásnak fejére,
Egymás fejbubján
A szalmafedélre.
Bár ne néztek volna,
Bár ne láttak volna,
Akkor a szívük most
Ugy nem zakatolna.
Ami ottan látnak,
Hej, nem kalap már az:
Formátlan szalmaváz
S ropogósan száraz.
A varrások helyén
Lyukak sűrű odva,
S ég felé merednek
Szörnyen csucosodva.
Végig a nagy utcán
Csak kacagják őket
S elbusult fejükön
A számfedőket.
Gunyos szó is hangzik,
Szó, szivekbe metsző:
— Mondjátok, drága volt
A madárijesztő? —
Mérgezen ránéznek
A csufolkodóra:
— Megállj csak, eljő még
Bosszúra az óra!
De most nincs ideje
Bősz hadakozásnak,
Itt van már kapuja

A szülői háznak.
Félve a kulcslyukon
Be-bekukucskálnak:
Apó, anyó, jaj, jaj,
Udvaron már várnak...
Tanakodnak, állnak:
Mindegy, be kell menni.
Most dől el a kérdés:
„Lenni, vagy nem lenni!”
Belépnek... „Jeszusom!”
Az anya kiáltja,
Mikor a kalapot
Fejükön meglátja.
Apa tekintete
Sem biztat sok jóval:
All és vár kezében
A nádporolóval:
Aztán mozdul egyel,
Aztán mozdul kettőt,
A nádporolóval
Mozdul tizenkettőt.
S amíg a poroló
A vad láncot járja,
Három bus vitéznek
Porzik a nadrágja.
Három nadrág porzik
S közben sirva, nyögve,
Három bus vitézünk
Ugrándozik körbe.
Amig föl nincs „írva”
A hátukra „kékkel”
A régi igazság,
Hogy ne felejtsek el:
„Miként verébet nem
Fognak sippal-dobbal,
Igy a halakat sem
Szalmakalapokkal.”
(Brassó.)

A bujdosó babák.

Színjáték egy felvonásban.

— Irta: LENKE NÉNI. —

SZEREPLŐK:

Rolly Polly, japán baba.

Tündike, tündér baba.

SZIN: Játékos bolt. Alvó babák egymás mellé állítva, pojják, mackók. Nagy mozdulatlanúság, csönd. Egy villanylámpa ég.

I. Jelenet.

Két ellenkező irányból jön Rolly Polly és Tündike kis batyuval, lehajtott fejjel, fáradt és lassu léptekkel. Megpillantják egymást, eldobják a batujukat és kiterjesztett karral futnak egymáshoz:

Rolly Polly: Szervusz, drága Tündikém!

Tündike: Pá, édes kicsi Rolly Pollym!

(Összeölelköznek.)

R.: Hogy kerülsz ide, egyetlen barátnőm!

T.: És te, édesem? Milyen kellemes meglepetés.

R.: Jaj, kedvesem, szörnyű kalandokon mentem keresztül, mióta elváltunk!

T.: Mond el, édesem, hamar, mert meghaok az izgatottságtól!

R.: Emlékszel, kis barátnőm, milyen boldogan édegtünk kedves társainkkal a szép játékosboltban? Mennyit mulattunk, mennyit kacagtunk! Mily édes volt a furfangos Teddy mackó, meg a pajkos Friczi huzsár!

T.: Hát még a kis francia baba, a jókedvű Jennyke! Meg az elegáns angol baba, aki olyan szépen tudta magát viselni... Haj, boldog idők, hova tűntetek? (Nagyot sóhaj.) De beszélj, édesem, hová vitt téged az a kövér asszony, akinek olyan piros volt az arca, mint a paradicsommártás?

R.: Látom már, hogy emlékszel mindenre. Hogy neveltünk, hogy sugdolódtunk, amikor bejött az a vörösképű néni! Vastag aranylánc volt a nyakában. Hej, ha tudtam volna akkor, milyen szerencsétlenséget hoztam az a durvahangu asszony...

T.: Kedvesem, mondd el mindent!

R.: Mindent elmesélek szép sorjában, jó kis barátnőm. Hát megszólalt a kövér néni:

(Va: tag hangon, a kövér nő hangján) Adj Isten! Van az urnak valami szép bábuja? (Kereskedő hangján) »Parancsoljon, édes nagysám, van itt szebbnél szebb«. Erre gazdánk kivette Jennykét a skatulyából, a mi édes francia kedvencünket és őt kínálta legelőbb. Emlékszel?

T.: Mintha most is látnám! Hogy félt szegényke a vastaghangu nénitől, aki olyan szigoruan nézegette...

R.: (Vastag hangon) Nem kell nekem francia bábu. Kell a fityfirittynek!

T.: Hogy örült ennek szegény Jennyke!

R.: Akkor az elegáns angol babát ajánlotta gazdánk, a legszebbet mindenikünk között. (Kereskedő hangján) Itt van, kedves nagysám, egy angol baba. Gyönyörű; a szemét is letudja hunyni s oly szépen mondja, hogy: Papa! Mama! (Vastag hangon) Az se kell! Mutasson az ur még szebbet, különbet, hisz annyi itt a pénz, (a zsebére üt) mint a polyva.

T.: Szinte reszketek ha erre gondolok!

R.: (Kereskedő hangján) Ez már a legzebb, édes nagysám: egy szép parasztbaba. Van ezen, kérem, vagy tíz szoknya. Ez csak csupa gyönyörűség! (Vastag hangon) Nincs az urnak semmi gusztusa. Kell is nekem ilyen közönséges bábu! Megyek máshova, ha csak ilyenek vannak ebben a fényes boltban.

T.: Szörnyűség, édesem, mindjárt elájulok!

R. (Keresk. hang.) Válogasson hát maga, kedves nagysád! S erre, ó borzalom, rá m mutatott. (Vastag hangon) Em mán jó lesz, ez a maskara, ni! És, édesem, megvett és vitt magával egy rázós szekéren a tanyára.

T.: Szegény kedveském! (Simogatja) Mindjárt sírok!

R.: Ez még semmi, mert hisz' azért lehetett volna jó gazdám a tisztelt Örszi kisasszony.

T.: Örszi kisasszony, ki az?

R.: Örszi kisasszony a leánya volt a mérgesarcu asszonynak. Ott ült felcicomázva az eperfa alatt, a padon. Már messziről kiabált felénk, amikor meglátott. (Vékony hangon) »Ides anyám! Hun az a bábu, amit kend ígért? Ez a csufság? Kell is nekem ilyen figura!« És, ó, Istenkém, bedobott egy sötét sarokba, az ócska rongyok közé.

T.: Szegény barátnőm, meghasad a szívem!

R.: Ne sajnálj, édesem. Rögtön elhatároztam, hogy ilyen rossz gyermeknél nem maradok. Este, amikor Örszi kisasszony vacsorázniment, szépen becsomagoltam és huss! megszöktem.

T.: Jaj, de jó! De okos voltál!

R.: Átfutottam az erdőn és most itt vagyok s mily öröm, hogy veled itt találkoztam! Csak megsegít a jó Isten s találok egy jó kis gazdát, aki majd szereti a szegény kis Rolly Pollyt.

T.: Bizonyosan pártfogásába vesz a jó Istenke, csak ne csüggedj, kicsi barátnőm.

R.: Dehogy is esem kétségbe, kedvesem!

Most meg már éppen nem félek, hogy veled itt találkoztam. Csak majd a gazdánk meg ne haragudjék ránk, ha meglát bennünket! De majd megbékítjük, ha mindent elmondunk neki. Hanem most már te mond el, édesem, hogy mi történt teveled.

T.: Drága pajtásom, engem is üldözött a rossz sors. Alig hogy téged elvittek s én sirdogálva álltam a babapolcon, fájó szívvel, ismét nyílt a boltajtó.

R.: Már előre borzongok.

T.: Egymás mellé simultunk a kis angolbabával, meg a kis Teddyvel.

R.: Reszketek!

T.: Egy cífrán öltözött nő lépett be. Szemüvegen át nézeget bennünket. (Vékony hangon) Jó napot! Van az üzletben szép elegáns baba? Az én drága bűbájos Ducikámnak van ma a születésnapja, neki akarom megvenni a legszebb babát. (Kereskedő hangján.) Van, nagyságos asszony, van bizony, szebbnél szebb. Parancsoljon. Itt van egy gyönyörű francia baba.

R.: Szegény kis Jennyke!

T.: De nem kellett neki a francia baba! (Vékony hangon.) Áj! Az én Ducikámnak már százhusz darab francia babája van.

R.: Szent Isten!

T.: Gazdánk kirakott aztán mindnyájunkat Szegény kis Teddy mackó úgy reszketett a félelemtől, hisz úgy féltünk mind a gögös aszszonyságtól.

R.: Beszélj, édesem, gyorsan!

T.: (Kereskedő hangján.) Parancsoljon akkor másikat, nagyságos asszonyom. Ez is gyönyörű, val di angol beszélő baba (Vékony hangon.) Ajaj! Ez sem elég előkelő az én bűbájos Ducikámnak. Már van is neki angol beszélő babája 200 darab is.

R.: Ej de kényes lehet ez a Duci kisasszony!

T.: Erre gazdánk a szép tarkaruhás parasztbabát mutatta meg.

R.: Szegény Tercsi baba! Hogy félhetett!

T.: De nem sokáig, kedvesem, mert őnagysága gögösen dobta félre. (Vékony hangon.) Mily közönséges! Az én Ducim ilyet a kezébe sem venne! És ekkor meglátott engem. Ó, jaj! engem választott és vitt. (megrázkódik) Ducinak.

R.: Meghalok félelmemben! Te is milyen szerencsétlen voltál, kicsi társnőm!

T.: Bizony, drágám. Hát még, amikor megláttam a bűbájos Duci kisasszonyt. (Reszket) Ott ült egy szűk udvarban nyakig piszkosan, dagasztott a sárban. Mocskos kezével utánam nyúlt s oda tett maga mellé a piszkokba.

R.: Irtózat! Rettenetes!

T.: Mily piszkos lett az én drága, csillogó ruhám! Ezt az irtóztató helyet nem bírtam ki sokáig, elfutottam a kis batyummal és most, kedvesem, keressünk magunknak jó embereket, akik illedelmes, szerető gyermekeiknek elvisznek bennünket.

(Megfognak egymás kezét és a publikum felé fordulnak.)

R. és T. egyszerre mondják:

Kérjük, kedves közönség, vegyenek meg bennünket. Szépek is vagyunk, jók is vagyunk, csak egy kicsit hamisak vagyunk. Tudunk is sokfélét.

R.: Én tudok énekelni. (A kis batyuból la- gyezőt vesz ki. Énekel.)

Rolly Pollynak keresztelt engem az apám,

Rolly Pollynak nevez egész Japán.

Mikor a világra jöttem, ragyogott az ég felettem,

Csillagos, holdfényes nyári éjszakán.

Nem tudok, bevallom, sütni-főzni jól,

Huncutság telik csak frufruim alól.

Nem parancsolok a vérnek, legkivált ha táncra kérnek,
Mikor a zene és a nótá szól.

Cson Khina, Cson Khina, Csou-cson,

Khina, Khina, Nagasaki, Yokohama,

Hakoda te, haj!

T. (A batyuból fállyolt vesz ki s zongora- szó mellett tündértáncot lejt. Ének és tánc után előre mennek a szín közepére, összetett kézzel egyszerre mondják): Tehát Urain és Hölgyeim! Kezdődhetik a licitáció!

[Függöny.]

[Érmihályfalva.]

Elek nagyapó kis krónikája

— Nagyvárad szep napokról. —

Kolozsvári szep napok után nagyvárad szep napok... Három esztendő során háromszor hívtak, hogy meséljek a nagyvárad unokáknak s csak a harmadik hívásra mehettem oda. Kér- ditek: mit meséltem? Nem meséltem én volta- képpen, csak beszélgettem. Miről beszélgettem? Csupa mesének látszó dolgokról. Hogyan épít- tettem házat magamnak én, ki oly sokat mesél- tem kakassarkon forgó pajotákról. Hogyan ül- tettem tele egy nagy kertet gyümölcsfával, min- denféle bokorral; egy kopár hegyoldalt erdei fával. S hogy milyen szep öregséget értem: kertem csendjét nyaranta 8—10 unoka édes lármája veri föl, akik minden reggel, amikor kilépek a verendára, így köszöntenek: Adjon Isten jó reggelt, édes nagyapókám! És én így fogadom a köszöntésüket; *Adjon Isten minden embernek!*

Mit gondoltok, miért mondom ezt: minden embernek? Azért, mert én csakugyan e világon élő minden emberre gondolok, nemcsak az unokáimra. És szeretném, ha így köszönné a világon minden ember egymásnak. Bizony mon- dom, akkor nem lenne több világháború. Nem lenne oly sok özvegy, árva, nyomorék, mint a mennyi a szívünket hasogatja.

Megemlékeztem az én áldott jó szüleimről is, akiktől a szeretetet, s főként a gyermekek szeretetét örökölttem. S újra elmondom azt a

négy soros versecskémet, melyet az arcképem alá irtam:

Jézus tanítványa voltam,
Gyermekekhez lehajoltam,
A szívemhez főlemeltem,
Szeretetre így neveltem.

Ebben a négy sorban benne van az én egész életem. Ez a négy sor az én egész hitvallásom s ez lesz majd sírfeliratom is...

Feledhetetlen szep napok voltak a nagy- várad napok. Szülők és gyermekek részéről megható szeretettel találkoztam. Mily édesen si- multak hozzám az én nagyvárad unokáim! Mennyi szep bokrétát kaptam nagyoktól és gyer- mekektől! A szállodai szobám tele volt virággal. Ugy szerettem volna haza hozni mind, mind, de hát primadonnának s nem öreg mesemondó- nak való, hogy felbokrétázva utazzon. Meg kel- leit elégednem minden bokrétából egy-egy szál virággal, ezeket hazahoztam — nagyanyónak.

Hosszu ut volt, fáradságos ut volt Kis- bacontól Nagyváradig meg vissza, de nem saj- nálom: egy szep emlékekkel gazdagabb a lelkem. S ha Isten éltet, lassanként sorba látogatom az én kedves unokáimat. Látva látom, hogy min- denüzt szeretet vár engem. A szeretet pedig erő- sebb mindennél, gy rekek, a halálnál is erősebb.

(Kisbacon.)

Öcsike lovagol.

Öcsike meg Andriska a nyáron, közel a faluhoz, kimentek az erdőbe. Amint ott jártak- keltek, a madarak énekében gyönyörködtek, egy- szerre csak megáll Öcsike egy szep terebélyes tölgyfa előtt s mondta lelkes szóval:

— Van nekem egy nadselü gondolatom!

— Amelynek verés lesz a vége, — foly- tatta gunyosan Andris.

— Nem velés, hanem lovaglás, — mondta Öcsike.

— Hát aztán min akarsz te itt lovagolni?

— Azson ni! — mutatott Öcsike a tölgyfa egy előrehajló ágára. — Ed, kettő, fel a fála!

Hát egy, kettő, fent voltak a fán, ráültek az előrehajló ágra, de még bele sem fogtak a lovaglásba, arra tévedt két bácsi s mondta az egyik:

— Ejnye, de szep fa, ülünk le egy ki- csit alája.

— Semmi jónak nem vagyok az elron- tója, — mondta a másik bácsi. Azzal szépen letelepedtek, erről-arról beszélgettek, de nem

sokáig, mert ásítolni kezdtek s mit gondoltak, mit nem, hanyattfeküdtek.

— Szunditsunk egyet, mondta az egyik bácsi.
 — Semmi jónak nem vagyok az elrontója,
 — mondta a másik bácsi.

Egyszerre aztán hortyogni kezdtek a bácsi, mire megszólalt Öcsike:

— Most van még csak egy igazsi nadselü gondolatom.

— Ki vele! — suttogta Andris.

— Van-e nálad dojó?

— Golyó? Hogyne volna! Hát nálad?

— No hallod!

Nosza, egyenkint hullatgatták a golyócskát a két bácsi arcára. Addig hullatgatták, hullatgatták, mignem egyszerre csak dühösen ugrik fel az egyik bácsi s utána a másik bácsi, aki, amint mondám, semmi jónak nem volt az elrontója.

— Hely, ebadta, rossz kölykei! — kiáltott fel a fára az egyik bácsi. — Hát ti zavartatok meg minket a mi édes álmunkban? Jertek csak le, hátra kötöm a sarkatokat! Ugy-e, hátra? — fordult a másik bácsihoz.

— Semmi jónak sem vagyok az elrontója,
 — mennydörgött szeliden a másik bácsi.

— De nem medünk ám le! Van eszünkbe!
 — ingerkedett Öcsike, sőt nagy magaelbiztában még számárfület is vetett a bácsik felé.

— Tessék felmászni! — biztatta tovább Öcsike, de sőt Andris sem különben.

— Hiszen csak várjatok, — dühöngött az egyik bácsi, — majd lehajít az éhség.

— Reggelig sem megyünk innét. Ugy-e?
 — fordult a másik bácsihoz.

— Semmi jónak nem vagyok az elrontója,
 — mondta a másik bácsi.

Hanem egyszerre csak mi történt? Az történt, hogy a bácsiknak nem kellett reggelig várakozni, mert rip rop, recsegni-ropogni kezdett a szép, terebélyes tölgyfának szép előrehajló ága — — mondjam tovább, ne mondjam? Letörött az ág, Öcsike, Andriská lefordultak

róla s bizony egyenest a földre suppannak, ha a két haragos bácsi ki nem fogja őket, amint hullottak, hullottak lefelé.

Az ám, a két bácsi Öcsikét, Andriskát szép gyöngén átölelte, aztán keresztbe fektette.

— Most pedig rajta, — vezénvelt az egyik bácsi, — poroljuk ki a nadrágjukat!

— Semmi jónak nem vagyok elrontója, — mondta a másik bácsi.

— No, neked megint »nadselü« gondolatod volt, — szidta Andris Öcsikét, amint hazafelé mendegéltek.

De Öcsike nem hagyta magát. Váltig erősítette, hogy a gondolat most is »nadselü« volt, csak az ág nem volt »nadselü.«

Elek nagyapó.

Egetvivó György diák.

Regény a tizenhetedik századból.

— Irtá: LIGETI ERNŐ. —

6.

De a beszélgetés másnap tovább folytatódott Margit és Farnos között:

— Holnap, holnapután, meg se várom az első őszi napot, — visszamegyünk Kolozsvárra, — mondotta Margit s egy fűszálat tépett szét a fogával.

— Margit, maga elmege?

— Csodálkozik? Ném találja természetesnek?

— Semmit sem találok természetesnek. Amióta az eszemet bírom, minden rendkívüli, minden nyugtalanságban hagy. Amióta az eszemet elveszítettem, minden rendkívüliség óriási nagyra nő, nyugtalanságom fokozódik.

— S mikor veszté el eszt?

— Mikor?... Szabad-e elmondanom? Amikor magát, Margit, megismertem. Vagy talán később... Egy rettenetes hajnalon, képzelje csak, a következő aljas gondolat jutott eszébe egy szerencsétlen ifjunak. Meglepni szerelmesét, amint alszik. Átmászott a kerítésen s a leányszoba ablaka alá rejtőzött. A hajnal derengett, olyan csodálatos kék színeket még soha sem látott az ifju. S a harmatos fűből felemelkedett a — pacsirta, — soha olyan csodálatos hangok!

— Látott?

— Látam. Ott feküdt fehér nyoszolyáján, féloldalt, végtelen nyugodtsággal és boldogsággal az arcán. Arany haja leesett a vállára. Egyik kezét a párnahéján pihentette s szinte hallottam a lélekzését. És két kezemmel fogtam az ablakfát...

— Ne folytassa, kérem, ne folytassa.

— És akkor elveszítettem a fejemet. S most — holnap utazik s most már minden mindegy — újra elveszitem a megmaradt kevés józanságot. Mondja, Margit, maga már sohasem lehet az én feleségem?

Margitnak köny gyült a szemébe.

— Soha.

— De miért?

— Mert maga pór... koldus... senki. Engem meg főuri házasságra szántak. Nekem gazdagnak, igen gazdagnak kellennem. Apám megölne és... a maga szereime szeszély.

— És ha nagyon gazdag lennék?...

Margit nevetett.

— Miért nevet? Így koldus szegényen is olyan gazdag vagyok, hogy nem cserélnék senkivel. Nincs Fületelky Gáspárnak annyi aranya, kincse, amennyi nekem van.

— Mije van magának, György?

— Nekem vannak szép álmaim.

— És még mije van?...

— Egy rózsám — a szívem felett.

— Oh! És nem hervadt el a rózsá?

— Mint mondtam, Margit, nekem egyebem sincs, csak szép álmaim.

Nézze, György, itt csak az Isten tehet csodát Próbáljon elfelejteni!

— Pali, lefezem a pandurhadnagyságot. Bányász akarok lenni. Aranyásó. Pénz, pénz, sok pénz kell nekem, — kereste meg Farnos Kis Pali, aki néhány munkással akkor ejtette a kopár hegyoldalba az első kapavágás.

Pali elálmélkodott a gyors elhatározáson.

— Öntsünk tiszta vizet a pohárba, — én gazdag akarok lenni. Szeretem, jobban szeretem Margitot, mint valaha. Hátha a bányarém, vagy a pányapásztor, amint ti hívjátok, a munkahelyen iszonyu valóságban elém áll és szeliden megérinti a vál'amat. És soha ki nem fogó olajlámpájával élvezet oda, ahol marékszámra lelni aranyat. Gazdag akarok lenni.

Kis Pálnak felfacsarodott a szíve. Sok lett volna már a jósból.

— Nézd, György, én neked mindig igaz, jó hived voltam. emlékezz csak vissza diákságunkra, amikor elváltunk a keresztutnál, egy rózsát adtam át neked. Az ő rózsáját! A szívem szakadt belé, de átadtam a virágot, mert egy utolsó jó tettet akartam adni a talpad alá! De te azt nem tudod... nem is tudhatod... Mindig elrejtém előtted... Legfeljebb, ha Margit mond halta meg... hogy én szeretem, még régebből szeretem Margitot, mint te... s hogy nekem is van tőle rózsám... s hogy én is azért turom itt reggeltől estig a mélyet, zimankóban, vihederben és ezer veszedelemben, hogy aranyat gyűjtsek, sok pénzem legyen és ha sikerül, elnyerhessem Margit kezét. Én most ezt neked

elmondom... fájdalom ez neked is, nekem is... Én súlyosbítok a szenvedéseimen, mert ime: neked is sebet okozok, de te könnyítsz fájdalmaidon, mert tisztán látsz és rendbe jössz önmagaddal. Én nem haragudhattam, hogy versenytársam vagy, hiszen te erről nem is tudhattál...

— Tévedsz, Pali, én tudtam, hogy te szerelmes vagy Margitba.

— Mit? Te tudtál róla?

— Már nem emlékszel. Vérszerződésünk estéjén egy rajzot láttam a kezdedben. Az ő arcképe volt. Azóta tudom és mindig tudtam, hogy szereted. És mindig látom, hogy minden gondolatod érte van. S azért vagy itt... s azért vágsz csakánnyal neki az irdatlan hegynék... mert érette teszed.

S ennek ellenére te mégis azt kívánod tőlem, hallod, főlem, hogy azért dolgozzak, hogy a te reményeidet megjavítsam. Talán még azt is kívánod főlem, hogy a nehezen megszolgált bányarészvényemet is rendeletedre bocsásam?!...

— Azt kívánom.

— De miért? Micsoda jogon?

— Én nem ismerem jogot. Én csak az utat ismerem, mely elvezet hozzá. Küzdjünk egyenlő feltételekkel. Bízunk a szerencsére, hogy kinek kedvez. Nekem-e, vagy neked? Nem mondhatok le a leányról, nem mondhatok le te sem. Vérszerződésünk nem visz és nem vihet eddig Akarsz talán párbajt, mérkőzést, méltó összecsapást, hogy azé a lány, aki győztesen marad a mérkőzés helyén. Nevetséges! A győztes csak az lehet, akinek aranya van. S ha engem legyőztél testi harcban, még mindig nincs aranyad. Lehet, hogy nem is lesz, mert a bányapásztor szuró tekintete észreveszi, hogy embervér tapad kezdedhez és árulásodat, szőszegésedet halállal bünteti. De aki előtt a bánya aranymélye megnyílik, esetleg halva fekszik a kövek között.

Kis Pál sóhajtott mélyen.

— Itt a puczka. Te kezded. — És kezébe adta a szerszámot. Te kezded meg jobbra, én balra. Szerencse fel!

Szikrázva csattant Kis Pál vaskalapácsa s ahogyan a követ törte, elgondolkozott. Milyen is az ember! Mennyi salak, mennyi kavics s s milyen mély rétegek között az aranyércek fészke!

8:

Fületelkyék elutaztak. Hónapok multak el. Kis Pál alig találkozott Farnossal. A meredek hegy azonban jóságosnak mutatkozott. Ahol a munkások kalapácsa és furó nem segített, aranyérchez nyitott utat a puskapor. A hegy oldala tele volt »töltésekkel«; mindenütt lyukak, üszkös maradványok. Itt robbantottak. Egy más helyen a robbantás leomlott és a római korban hasz-

nátban volt tárnához vezetett utat. Amit Kis Pál végzett, már több volt, munka volt.

— Az aranyat akarom, az aranyat, — sutogta összeszorított fogakkal s jóformán soha nem jött fel a napvilágra. Ott feküdt az erdőben, a tárna szája előtt. Ha munkájának volt sikere, a pénzt nem tette félre, hanem beölte munkaerőbe és felszerelésekbe. Néha »romlás« rázkódtatta meg a levegőt, egyik-másik munkás odaveszett. Gyorsan elmondattott felettük egy Miatyánkot s azután előre tovább. Elkövetkezett egy időpont, amikor mintha minden Kis Pál ellen esküdött volna össze. Lavinák zúdultak be az alsó művelésbe, földalatti táruk képződtek, melyek víz alá boríták a tárnát. Furcsa habarcsok fészkeltek be magukat az üregekbe, amelyek megkeményedtek és koponyákat keretettek be közületeikbe,

De volt is arany! Pár hónapi munka már vagyonossá tette Kis Pált. De mi az ahhoz képest, amennyire szüksége van Gáspárnak, hogy a lányát odaadja.

S a bánya másik oldalán Farnos vitta csákányával a szörnyü párbajt. Kis Pál nem törődött azzal, hogy hol tart Farnos. Csak a maga dolgát nézte. Minden grammnyi aranyért neki a vérét és erejét kellett megcsapolnia. Semmit sem kapott ingyen! Nem véletlen volt, hogy nemes ércet sajtolt a kőből. A hallatlan energia pattintotta ki a kvarcból az aranyszikrát. Tudta, itt a hegy és a hegyben, bármily mélyen is elbujjon, de nemes ércek bujkálnak. S ha ezer puszta követ fészit ki a csákány, az itt-ott megcsillámló érzetekből kibujik a boldogság ára, a várva-várt, nyomorult arany.

És Farnos? Egyéniségének hirtelen fellobbanásával kezdetben óriási felgyülemlett energiát tudott kifejteni. A bányászat csinjabinjához nem sokat értett, de ott volt ő is munkásainak nyomában. Nála a bányászat nem volt probléma. Már az első héten rábukkant egy réteges kőzetben az arany fészke, ahol nagyobb mennyiségű arany volt egy csomóban. Ez az aranyelet már az első negyedévre Farnos javára billentette el a versenyt. Ezüstre, ólomra rá se nézett, Farnosnak csak az arany kellett. Aranyeletének első eredményét félretepte. Egy héttel rá ismét egy olyan érre bukkant, ahol jóformán nem is volt művelés. Itt az aranyér bőven onfotta kincseit és Farnos örömeiben jobbra-balra dobálni kezdte az aranyat.

— Ugy látszik, a szerencse hozzám szegődik. Nesztek, fiuk, ahol ennyi arany van, ott az izelítőt nem kel sajnálni.

Más az ő hihetetlen szerencsével egykeltőre meggazdagodott volna. De Farnosnak nem volt semmi érzéke a takarékoság iránt. Amit a véletlen kezére juttatott, egykeltőre el is dorbézolta. Lelkesedése is abba hagyott, sőt: kezdte megutálni az aranyat.

— Nem az a gazdag ember, — magya-

rázta ön önmagának — aki a legtöbbet keres, hanem, aki legtöbbet tud költeni.

Koronként újra megszállotta a buzgóság.

— Sohasem lesz enyém Margit, ha nem tartom össze a pénzt. Holnap reggel azután igazán munkába állunk.

De, mert este meghallotta a bányászoktól, hogy a hegy másik oldalán még eddig egyetlen

oly bő aranyérre sem találtak, mint nála, megnyugodott.

— Megvárom, míg Pali utólér. Ne mondja, hogy kihasználom a helyzetet.

S pár napra ott hagyta a bányát, feledett papot csapot, maga mellé fűtlyentett egy juhász kutyát s kiment az erdőre.

(Folytatása következik.)

Beszélgessünk, cimborák!

Szeretett Élek nagyapó!

Nagyapó kívánatának eleget tettem. Megszivleltem Róza néni lelkes szózatát és ennek értelmében megkezdtem a «beszélgést» és szolgálom a közös célt.

A közmondás azt mondja: «Ami jót teszel magad, hallgasd el, de mások jótetteit ne feledd sokaknak elbeszélni! Nem fogom tehát most elmesélni, hogy mi jót tettem én, hanem elmondok egy esetet testvércém (Eleven) történetéből.

Hallgassatok csak ide!

Eleven kimegy a konyhába és így szól anyjához: — Leckémet elvégeztem Künn hideg van, nem lehet játszani. Szeretnék valamit csinálni. Mit segíthetnék neked, én édes jó anyám?

— No lám, épp jókor jöttél. Sok a dolgom, alig győzöm. Nézd, ott van egy kosárka. Benne friss rózsaburgonyát fogsz találni, há nozd meg szépen.

Elevenke az asztalra teszi a kosárkát, a ládafiából előkotorász egy szép csillagos késecskét, az asztal mellé ül és nekifog a hámozáshoz.

— Jaj, nem úgy, kicsi szentfem, eleven kislányom, — mondja édesanyánk — piszkos lesz a ruhácskád, vedd fel kis kötődöt.

— Minek, édesanyám? Szűk már a ruhácskám, kinövöm nemsokára, aztán már úgy sem viselhetem. Nem baj már, ha egy kicsit foltos is lesz.

— Csitt, kicsi leánykám, ne légy olyan eleven. Mit is mondál? Már megint csak magadra gondolsz. Azt fogom még hinni, hogy önző vagy. Van sok szegény anya, kinek kisebb gyermeke van nálad. Van sok leány, kinek kisebb testvércéje van nálad. Van sok árva kislány, kinek nincs meleg ruhája. Szegények fáznak és ruhájuk rongyos. Hogy fognak örülni, nevetni a jó meleg ruhának. Azért vedd csak fel szépen kis kötődöt és vigyázz a ruhádra.

Ettől a naptól fogva testvércém még jobban vigyáz ruháira. A kinőtt ruháit elrakja szépen egy nagy skatulyába, ha rongyosak, megfoltozza szépen. Nagyobb ünnepnap előtt becsomagolja ügyesen és elviszi az iskolába. Itt az iskolánővérek összegyűjtik és kiosztják a szegény és árva gyermekek közt. A ruhát hozó kislányoknak pedig egy-egy szép szentképet ajándékoznak.

Testvércém akkor szépen fölírja a kép hátára, hogy mikor kapta, melyik apácától és beteszi egy kis fekete kötésű imakönyvbe. (Ugy hiszem, illenének e képek Róza néni biblijájába.) Oh, te gondos édesanya, mily jó is vagy te! Mennyi jóra, szépre tanítasz bennünket!

Mit is csinálnak a szegény, kis, elhagyott árvák, kiknek nincsen édesanyjuk, szerető, gondos, nevelő anyjuk? Kiknek nincsen édesapjuk, kenyérkereső gyengéd apjuk!?

(Glimboka)

Eleven fivére: TÖREKVŐ.

Az öreg hársfa.

Irla: VIRSIK MÁRIA.

*Lement a nap, de még nincs sötét,
Pihenő csend borul a földre — —
Csendes hajlék, kedves, fehér ház,
Körülveszi a fák üde zöldje.*

*Nyilik az ajtó és fáradtan
Kilép rajt' Nagyapa, Nagymama,
Leülnek az öreg hárs alá,
Körüllengi őket illata.*

*Beszélgének. Arról, ami nekik
És szívüknek a legkedvesebb,
Vaj' mit csinálnak az unokák?
Mit csinálnak most a gyermekek?*

*Vén hársfájuk csak suttog, mesél...
A parkban egy kis madár dalol,
S messze — csöndes altatódalként
A Vágon egy malom zakatol.*

*Leszáll az est. Kigyul ezer csillag,
Mélységes csend borul a tájra,
S a két áldott, öreg ember fölött
Suttog, mesél a vén, öreg hársfa.*

(Malacka, 1924. május hó.)

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

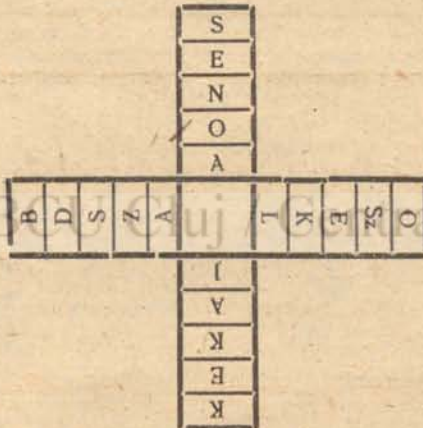
Pótlórejtvény.

Beküldte: Lebovits Irén. —

- dorján
- agyar
- per
- ikkancs
- pa
- uba
- lma

Szélmalomrejtvény.

Beküldte: Winter Olga. —

Pontrejtvény.

Beküldte: Lucskay Gyula. —

- ásvány
- vízi állat
- gyümölcs
- évszak
- férfi név
- cipész szerszám
- hónap
- női név
- vonat megy rajta

Megfejtése: egy nagy magyar költő neve.

Rejtett nevek.

Beküldte: Fuchs Laci. —

Tóban iszap is található.
Az okos ember tanul.
Láttál e már törpét erre járni?
Huzzál hamar cipőt!

Kiadó bácsi postája belföldi előfizetőihez.

Tóth Bözsi és Magda Brassó. Előfizetési díjuk aug. 1-ig ki van egyenlítve. — Lázár Róbert Târgu-Mureş. Cimszalagját Déváról Marosvásárhelyre javítottuk. Előfizetési díja szept. 1-én jár le. — Farkas Irén és Annus Marosvásárhely. Előfizetési díjuk okt. 1-én jár le. — Weisz Artur és Lenke Szászrégen. A július 10-én beérkezett 130 leiel előfizetési díjuk f. évi dec. 31-ig ki van egyenlítve. — Varga Arpád Marusujvár. Előfizetési díja július 1-én lejárt. — Béldy Lajos Arad. A verseny feltételeit szigorúan be kell tartanunk, könyvjutalmat nem adhatunk. — Varga Magduska Oradea-Mare. Szíves felvilágosításodat köszönjük.

MINDENKIHEZ! A Cimborának megbízottjai: NAGYVÁRADON Bihar József nyug. postafelügyelő, Arany János-u. 4., KOLOZSVÁROTT Lloyd Express hirdetési iroda, Str. Memorandului 24. BRASSÓBAN Krafft János Brassói Lapok kiadóhivatala, SEPSISZENTGYÖRGY Szász Jenő. CSIKSZEREDÁN Orbán Balázs a Ganz-fele villámossági r. t. tisztviselője. A Cimborá fenti megbízottjainál hátralékos előfizetési díjaitokat befizethetik és ugyane megbízottaknál új előfizetőink megrendelhetik a lapot. Megbízottaink közlik velünk esetleges panaszaitokat és kívánságaitokat is.

FÜRDŐSZAPPAN
® *világhíru* ®

Ne féljen, nem sir **HÖFER** Lloyd 2351. **HÖFER** gyermekkrémel a gyermeke, ha **HÖFER** gyermekhintőport és **HÖFER** használ.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél s így a rejtvénymegfejtés is egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bafanil (Mici) u. p. Nagybaczon, (Bafanil Mare) Háromszék megye (Jud. Treischaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Kós Zsófia Sztána. A nagyanyóka sültölte molnár pogácsa, úgy látszik, nagyon ízlett nektek, mert arra kérsz, hogy küldjem meg a receptjét. Hát meg is küldöm, úgy, amint nekem nagyanyóka diktálja. Két leu ára élesztőt kevés cukorral dörzsölj el és egy csésze lange tejjel tedd azt éledni. Egy kiló liszthez félkiló vaj kell, ezt együtt jól dörzsöld el, sőt, cukrot tetszés szerint, két-három kanál tejjel, három tojás sárgáját hozzá és a már megéledt élesztővel jó erősen, többszörösen gyurd össze, aztán hagyd kelni. Ha esetleg a kovással elegyített tej nem elégséges, még tehetsz tejet a tésztahoz. Végül a pogácsa tetejét kend meg tojással. Ez a molnár pogácsa. Ha megint Sztánára megyek, előre jelzem neked s hiszem, hogy remekbe sült molnár pogácsával várod nagyapót. — Habala Ilonka Kolozsvár. Telfesült a kívánságod, életben is láthatad nagyapót, a Többsincs királyi előadásakor, de mert oly sok gyermek volt a páholyban és a páholy körül, nem akartál háborgatni. Kár, hogy nem jöttél oda s nem ismerhettek meg személyesen. Ha a nyert könyvedet nem kaptad meg, nyilván elkallódott a postán és így a kiadóbácsi pótolni fogja. Másik leveledre, amelyben a kolozsvári állomáson elvesztett kabátom megkerüléséről értesítesz, külön levélben válaszoltam, de itt is megköszönöm kedves figyelmességedet. — Gróh Margit Árad. Te igazán szerencsés csillagzat alatt születted, ha már másodszer nyertél könyvet. Eddig bizonytalanként megkaptad a második könyvet is. — Kárpát Margit Kolozsvár. Éppenséggel nem baj az, hogy irkalapra írtál levelet, a fő, hogy szépen és gondosan írsz. Te is ott voltál a Többsincs királyi előadásán, de sajnálatokra és az én sajnálatomra is, nem beszélhetél velem. Most meg arra kérsz, írjam meg neked, hogy melyik színész és színésznő játszott legjobban. Ezt a kérdéset nem tejesíthetem, mert a többi akkor kitépné még eléggé dus hajamat. — Pethő Ervinke Akos. Jó a névrejtvényed, de hibás a betűrejtvényed, mert az „ö” a körben megfejtése nem ökör, hanem ökörben. — Farkas Mária Cska Kolozsvár. Désen voltál és boldog, hogy együtt lehettél édesanyád aranyos kicsi keresztleányával, aki harmadféltéves, de máris olyanokat mond, hogy majd megélték. Az igazán kedves dolog lehetett, amikor odament a sétátéren üldögélő három liszthez s mondta nekik: rendbe, rendbe, katonák! A lisztek erre öle kapták és összevissza csókolták. Igazán kár, hogy Sárkát visszavitték Párisba, merthogy ott lakik az apukája, aki már egy éve nem látta őt. — Kovács Mária. Ha jól emlékszem már harmadszor írod, hogy rég várod a Cimborát és még nem jött. Viszont azt is írod, hogy a Cimborát nagyon megszeretted, így tehát azt kell következtetnem, hogy egyik-másik szám hiányozhatik neked. Írd meg hát, hogy mely számok hiányoznak s egyben írd meg pontos címedet is, mert annélkül a kiadóbácsi nem pótolhatja a hiányzó számokat. — Nagy Mancika Barót. Úgyesen fordítottad a románból a szilvatolvajról szóló adomát, ez majd sorra is kerül, nemkülömben a pontrejtvényed is. — Fülöp Margit Torda. A 65 leut továbbítottam a kiadóbácsinak, aki pótolja a 15-ik számot is. Kár, hogy nem veszel részt a nyári beszámolóban, mert e pályázatnál nem a szépírás a fontos, hanem az, ha helyesen és érdekesen írod-e meg, amit láttál és tapasztaltál. — Kertész Katóka Szilágycseh. Mind a két rejtvényed jó ismerős, ujat eszelj ki, Katóka. — Molitor Jolika Késmárk. Azt írod: „En egy német kislány vagyok, de szeretem a szép magyar nyelvet, a Cimbora meséit szívesen halgatom és most már olvasni is tudom őket. Szeptemberben első gimnáziumba fogok járni. A kis hatéves Vikivel sok üdvözetet küldök nagyapóknak Molitor Jolika”. Szó szerint lekötöttem levélkédet, hadd lássák magyar olvasótársaid, hogy német kislány létedre milyen helyesen írsz. Valóban, nagy

örömet szerzettél a leveleddel s szeretem hinni, hogy ezután sűrűn fogsz írni nagyapóknak. — Munk Olga Nagyvárad. Nagyon megörültél a válaszon, méginkább a fényképemnek, de legjobban annak, hogy Nagyváradon találkozhatol velem. Hát ez a találkozás meg is történt s igazán örvendek, hogy személyesen is megismertem az én kedves, hűséges olvasómat. Sajnálom, hogy nem látogathattam el hozzátok, de egyetlen egy látogatást sem tehettem, oly annyira le volt foglalva minden pillanatom. De hiszen megyek én még Nagyváradra s talán akkor sikerül ez a látogatás, meg a többi is. Szüleideknek tolmácsold meleg üdvözetemet. — Flórián Laci Eperjes. Intézkedtem, hogy a kiadóbácsi küldjön neked gyűjtővel a Cimbora versenypályázatára s egyben küldje meg neked a múlt évi 42. és az ez évi 5. és 28. számot. — Patáky Pali Buzásboocsárd. Azt írod, hogy bátyád, Dundi, ágyban fekvő nagybeteg. Remélem, következő leveleddel meggyógyulásáról írsz. Schick Barnókaéknak mondd meg, ha még nálatok vannak, hogyha bejárták egész Romániát, vegyenek részt a nyári beszámoló pályázatban, mert ők bizonyára sok érdekeset láttak és tapasztaltak. — Uhl Klárka Kovászna. Te még kicsiny leány vagy, most végzed a második osztályt és most írod az első levelet. Hát csak bátorság, Klárka, írd mennél gyakrabban nagyapóknak, mert már az első levelet is igen kedvesen írtad meg. Azt jól tudom, hogy Kovászna fürdőhely, voltam is ott régen egyszer-kétszer és most is elmennék szívesen, ha volna rá időm, de bizony nem eszél a Cimbora. — Cseh Irma és Kató Vajdahunyad. Nagy volt az örömeitek, amikor megláttatok Elek nagyapó arcképét a 31-ik számban, de még nagyobb lenne, ha személyesen is elmennék Vajdahunyadra. Hiszen, szeretnék én is ésmenni oda, mert szegyenkezve vallom meg, hogy csak képekből ismerem a gyönyörű Hunyadot, a nagy Hunyadiak ősi fészkét. Talán megsegít az Isten, hogy egyszer oda is elmehetek s személyesen is megismerem az én kedves vajdahunyadi unokáimat. Addig is számon tartom az ígéreteket: várom további leveleiteket. — Grosz Testvérek Marosvásárhely. Sok jó rejtvényt küldtetek s ezek közül majd a legjobbakat kiválogatom. A kiadóbácsi, ha 5 előfizetőt gyűjtötök, úgy tudom, hogy egy félévig ingyen fogja küldeni a Cimborát. Hát csak rajta! — Asztalos Judit Nagyenyed. Jó mind a két rejtvényed s legalábbis az egyik sorra kerül. Azért csak az egyik, mert rengeteg elfogadott rejtvényt vár közlésre. — Révai Bandi és Babi Szováta. Ennek az évnek a kezdetétől fogva csak azok a régi előfizetők kapják a régi árban az újságot, akik a múlt év végéig beküldték az előfizetési. Szóval, most nektek is 260 leit kell fizetnetek egy egész évre. — Jerzsák Anna és Izabella Bihar. Ha nem kaptátok meg a múlt évi 39-ik számot, melyben az arcképem megjelent, ez azt jelenti, hogy már elfogyott; de kárpótolhatjátok magatokat, mert éppen most jelent meg a legújabb arcképem. Sajnálom, hogy nem jöttetek be Nagyváradra, mert gondoltam rátok s előző leveletekből reméltem is, hogy bejöttök. — Fisch Gábor Szászrégen. Megkaptam előző leveledet is, válaszoltam is rá. Tudom, hogy a szászrégeni szász gimnáziumba jársz s örömmel veszem tudomásul mostani leveleddől, hogy azért magyar vagy és az is leszel mindig, amiben nem is kételkedtem. Amint látom, igen helyesen használtad ki a nyári vakációt, mert nemcsak csolnakáztál a Maroson, de tanultad a szeszgyártást is. Persze, az édesapád szeszgyárában, ugy-e? — Leitner Vera Déva. Bár nem annak szántad, beillenék a leveled nyári beszámolóban is. Anyukáddal Budapestre utaztál, ott a gimnázium első osztályából szép eredménytel letted le avizsgát. Onnan mentetek Badenbe, Bécsbe, majd Fiscamendbe. Bécsben láttad az álatkerlet és sok más egyebet. Hazafelé jövet újra kiszálltatok Budapestre, megnéztétek az Andrássy-utat, a Halászbástyát, a királyi palota szobáit és a Mátyás-templomot. Sok helyen voltál, sok mindent láttál, de legjobban tetszett neked Budapest. Ezek után örömmel veszem tudomásul, hogy nagyon szereted a Cimborát és alig várod a levélhordót, hogy hozza neked a te kedvenc újságodat. Végeztél nagyon szeretnéd, ha elmennék Dévára is, ahol szintén sok unokám van, aztán a li kertekben, a nagy dífa alatt kipihenném magamat s közben mesélgetnék a dévaj

unokáknak. Ez igazán nagy boldogság volna nekem is és ha szárnyam volna, egyenest a ti diófátokra repülnék. Önkéntelen elsőhajlom Szilágyi Erzsébettel: „Istenem, Istenem, mért nem adtál szárnyat!” Legeslegvégül: rejtvényeid jók. — **Borbély Juliska Orsova.** Irénke hugod helyett írod a levelet, mivelhogy ő elutazott Temesvárra s bocsánatot kérsz a „kedves Elek nagyapó” megszólításért, bár te is éppen oly buzgó olvasója vagy a Cimborának, mint Irénke. Hát csak szólíts ezután is nagyapónak, így szólítsnak engem már nemcsak a mamák, de a nagymamák is. Természetesen, várom a levelet Irénkétől is, de szívesen veszem tőled is mindig. A kiadóhivatalnak üzenem, hogy duplán kapjátok az újságot, ami nyilvánvaló tévedés. **Weisz — Arthur és Lenke Szászrégen.** Megkaptam előző leveleteket is, válaszoltam is reá. Amint már írtam, Dánielné Lengyel Laura regénye, az Egy szegény fiú története, könyvnyelven nem kapható. Arról, hogy a kiadóhivatal megkapta-e a 150 leut, csak ő értesíthet. Remélem, ha két hélig voltál Galacon s hajón meglátogattad Brallát is, részt veszel a nyári beszámoló pályázatban, mert bizonyosan sok érdekeset láttál és tapasztaltál. — **Blédy Lajos Arad.** Valóban szomorú, hogy a te osztályodban 51 fiú közül 30 bukott meg s a gimnázium másfélezer növendéke közül senki sem kapott jutalomkönyvet. Te igazán boldog lehetsz, hogy oly szépen sikerült a vizsgád, amin nem is csodálkozom, mert második gimnázista létedre oly szép és kifejezett az írásod, hogy érettségizett diáknak is becsületére válna. De ismervén jó szívedet, bizonyos vagyok abban, hogy oly sok osztálytársadnak a bukása megzavarja a te boldogságodat. Ettől a szomorú dologtól eltekintve, nagy gyönyörűséggel olvastam igen érdekes és kimerítő leveledet. Te valóban jókor kelsz, ha 5 órákor kelsz fel, a 6 órai misén ministrálsz, Józsi bátyád pedig reggel 8 órától 5-ig dolgozik a „Vasiparban”, 500 leut kap egy hónapra s ebből a keresményéből fizeti jövő évre a tandíjat. Születésnapodra nem kértél mást, csak 20 leut, ehhez hozzáteszed megtakarított 45 leutad, s abból fizetsz elő a Cimborára. Mily szép dolog! Kérlek, hogy a „Beszélgetésünk Cimborák”-ra leírhatod-e, hogyan tanultál meg ministrálni és kaphat-e az a 99 pályázó könyvet, aki nem nyeri el az 50.000 leut, mert ez esetben gyűjtőívet kérsz. Erről a kiadóba írásban értesíthet téged. A románból fordított mese az öreg emberről, aki lát ültetett s ezért kicsufolta egy fiatalember, ismerős mese s az én gyermekkorom olvasókönyvében vers is volt róla melynek első négy sorára most is emlékszem. Így szól:

- Mit csinál kend, apám uram?
 - Oltogatok, édes fiam.
 - Mit ér a kend oltása,
- Ha a gyümölcsét nem látja?

Természetesen ennek a versnek is az a folytatása, hogy az öreg ember nem magának, hanem utódainak ülteti a gyümölcsfát. Magam is ezt cselekszem, most is minden évben ültetek gyümölcsfát, bár nyilvánvaló, hogy a gyümölcsét aligha élvezem, de ez a gondolat éppenséggel nem bánt engem, mert élvezik majd unokáim. Egyébként kifogástalanul fordítottad le a román mesét. A rejtvényeid sorra kerülnek, a kiadóba írásban pótolja a 14, 16, 25. számot és ezentel e címre fogja küldeni: Blédy István, Arad, Piata Catedralei 9. Egyben üzenem a szedőbácsinak, hogy a te neved Blédy és nem Bély. **Farkas Margitka, Kolozsvár.** Eddig nem mertél írni, de mióta a Többsincs királyfi előadásán találkoztunk s autogrammot is kaptál tőlem, egy kicsit megbátorodtál. Lám, lám, mire nem jó, hogy Kolozsváron voltam s ott az unokáimmal

megismerkedtem! Hát csak írj bátran ezután, s ha írásod nem is szép még, majd megszépül, ha gyakran írsz nagyapónak. Írásod helyességéért már most is meg vagyok elégedve. — **Kálmán Erzsike, Malomszegen** voltál 3 hélig, azért nem írtál oly régen. Örvendek, hogy a negyedik osztályból tiszta külön eredménnyel vizsgáztál le s az előfizetők szerzéséért megkapod a jutalomkönyvet. Megkapod a hiányzó 26-ik számot is. Nyilván a jutalomkönyv szerzése örömdobban feledkeztl meg arról, hogy hol kell a leveled. Én jól tudom, hol lakol, csak azért nem írtam a neved után, mert rá akarom szoktatni minden unokámat a levélírás e fontos szabályára. — **Farkas Irénke és Annus, Marosvásárhely.** Lehet, hogy jó a rejtvényetek, de nincs időm ellenőrizni, mert a megfejtést nem közölte velem. Szépen írtatok újra s küldjétek be a megfejtéssel együtt. **Nagy Magdus, Segesvár.** Ahogy megkaptad a Cimborát, úgy megörvendtél, hogy azonnal leültél írni Nagyapónak. Remélem, azután is megőrülsz minden Cimborának s ígéreled szerint szorgalmasan fogsz írni. Ennek ellenében én is biztatom Öcsikét, hogy mennél több „nadseli” gondolatot termeljen. **Marton Lili, Alsórája.** Alsórájából, ebből a szép kis faluból küldöttél képes levelezőlapot. Ott nyaraltál Baláz Balázséknál, kedves kolozsvári unokám. Bizony, nagy boldogság az, szép faluban tölteni a nyarat. Szívből kívánom neked minden nyárra ezt a boldogságot. — **Melicher Irén, Arad.** Régi olvasója vagy a Cimborának, de még csak most írsz először s mindjárt küldesz egy igazán ügyesen megírt kis történetet is. Ez ugyan nem utál meg a Cimborát mértékét, de ez ne csüggeszen el, mert nem végeztél felesleges munkát. Reménykeltő szárnypróbálgatás a te írásod. Annak igen örvendek, hogy nagy szeretettel olvastad az én krónikás könyvemel s bár mindezt már tanultad, százszor is el tudnád olvasni, mert „ami a multról beszél az mind nagyon szép.” Igazad van, az mind nagyon szép és — tanulságos. — **Ifj. Varga Árpád, Marosújvár.** Nagy öröm ért, mert anyukáddal és kis testvéreddel, Sanyival, Érszöllőse mentetek nyaralni. Elyárom, hogy beszámolj a nyaralásodról. Hogy mikor jár le az előfizetésed, arról a kiadóba írásban értesít.

A szívárvány.

MÖLLER után németből: DSIDA JENŐ.

Ha a felhők elvonultak,
S csendesült a bős elem,
Szép szívárvány fényes utnak
A magasban megjelen.

Mekkora hid! Mennyi pompa!
Nézd csak: vörös, sárga, zöld!
Itt megyünk az égi honba,
Mikor a vég beköszönt.

(Szalmár, 1924. április 11.)

BERSON

**GUMMI SAROK
ÉS GUMMITALP
a legjobb anyagból
MINOSGBI MÁRKA**

A Cimbora könyvvására.

Az alább felsorolt ifjúsági könyvek a Cimbora képes heti gyermeklap kiadóhivatalában kaphatók.
A ma költői 8 lei.

Balázs Ferenc: Mesefolyam	50	„
Benedek Elek: Katalin	80	„
„ „ : Zsuzsika könyve	65	„
„ „ : Galambok	65	„
„ „ : Öcsike könyve	60	„
„ „ : Rókáné komámasszony	55	„
„ „ : Többsincs királyfi	40	„
„ „ : Hires erdélyi magyarok	40	„
„ „ : Őh szép ifjúságom	55	„
Benedek Elek: Cimbora 1923. I. félév	150	„
„ „ : Cimbora 1923. II. félév	150	„
Butykó: Törvénytárgyazat. (Cserkész-törvények.)	12	„
Chun: Mély tengerek világa	180	„
Cooper: A vadfogó	95	„
Dienes Jenő: Magduska mesés könyve	60	„
Esopus: Háromszáz meséje	120	„
Ewald: Állatok	70	„
Ezeregy éjszaka meséi	105	„
Farkas Gy.: A táborfűz üzen. Cserkészbeszélések.	12	„
„ „ : Forrongó lelkek. Regény.	40	„
Gádri Mózes: Három kenyeres pajtás	65	„
„ „ : Az utolsó lantos	55	„
Hankó Vilmos: Universum VI.	260	„
„ „ : „ VII.	260	„
„ „ : „ VIII.	260	„
„ „ : „ IX.	260	„
Kertész Mihály: Senki Tamás története	50	„
„ „ : Szökés a teknőben	75	„
Mark Twain: Tamás urfi mint detektív	105	„
May Károly: A félelmetes	145	lei
„ „ : A Skipetárok földjén	130	„
Molnár Ferenc: Pál-utcai fiúk	130	„
Monoky Sándor: Tündérmese	25	„
Münchhausen: Meséi	80	„
Kadványi K.: Napsugár leventék	10	„
Sebők Zsigmond: Csutora Jancsi kalandjai	130	„
Sven Hedín: Az északi sarktól a déli sarkig	170	„
Sziklay Ferenc: Hangzatka	80	„
Szondy György: Börme	80	„
Sztrilich—Kóczy: Tábori munkák.	12	„
„ „ : Cserkész segítségnyújtás.	8	„
Térképismeretek 24 képpel	12	„
Verne Gyula: Egy sorsjegy	105	„

Verne Gyula: A francia zászló	105	lei.
„ „ : Begum 500 milliója	120	„
„ „ : Utazás a hold körül	150	„

A fenti könyveket a pénz előzetes beküldése vagy utánvét ellenében szállítjuk. Száz leu értékű rendelésen felül a postaköltséget mi fizetjük, azon aluli rendeléseknél 6 leu postaköltséget számíttunk fel.

A verseny állása!

A Cimbora előfizetést gyűjtő versenyének feltételei szerint a Cimbora kiadóhivatala a lap minden egyes számában közölni köteles a következőket:

a) Mikor bocsájtatott ki az első iv.

Az első iv kibocsájtásának kelte 1924. jul. 24.

b) Számszerint de név nélkül, hogy az illető szám lapzárta napján hány gyűjtőiv érkezett vissza;

Jelen számunk zárta napja 1924. augusztus 12. Gyűjtőiv még vissza nem érkezett.

c) számszerint az illető gyűjtő nevének és lakhelyének feltüntetése mellett, hogy hány olyan gyűjtőiv érkezett vissza, amely legalább 10 előfizetőt tartalmaz, akik egy évi előfizetési összegüket a Cimbora kiadóhivatalának beküldötték;

Gyűjtőiv még nem érkezett vissza.

d) Hogy az illető lap zárásának napjától számítottan még hány nap van hátra, hogy teljen az a 150 nap, amelynek esetén a versenyt, mint meddő versenyt le kell zárunk.

A verseny lezárásának napjáig még 132 nap van hátra.

A jelen számnak zárási napja 1924. aug. 12.

LEGSZEBB LEGJOBB LEGOLCSÓBB	KLISÉKET
a kolozsvári Minerva R.-T. cinkográfiai műintézete készíti.	
Megrendeléseket felvesz a központi iroda	
CLUJ—KOLOZSVÁR Str. Regina Maria 1.	

A háziasszony kedvenc szappanja

a kiadóságában és tisztítóképeségében páratlan

Szarvas védjegyű Schicht szappan

Köhögésnél, : **SIROMALT** használ! 000
 hurutnál, csak a Biztosan használ, ize jó,
 Patikában kapható!

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában	
negyedévre	— — 65 leu
félévre	— — 130 leu
egész évre	— — 260 leu
Csehországban	
negyedévre	— — 15 ck.
félévre	— — 30 ck.
egész évre	— — 60 ck.
Magyarországban	
negyedévre	— 6000 korona
félévre	— 12000 korona
egész évre	— 24000 korona
Ausztriában	
negyedévre	— 28000 osztr. korona
félévre	— 56000 osztr. korona
egész évre	— 112000 osztr. korona
Jugoszláviában	
negyedévre	— — 40 dinár
félévre	— — 80 dinár
egész évre	— — 160 dinár

Az előfizetési díjak a következő helyeken izethetők be:

Romániában postautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Satu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzintézeteknél:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.

Helmecc: Bodrogközi Bank r.-t.

Hlohovec: Galgóczi Hitelintézet.

Illava: Illavai Hitelbank.

Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.

Michalovce: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.-t.

Mukacevo: Beregmunkácsi Bank r.-t.

Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.

Nove-Mesto: Első Vágújhelyi Bank r.-t.

Nove-Zámky: Érsekújvári Népbank r.-t.

Presov: Éperjesi Bankegyület.

Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.

Sevtljus: Nagyszőlősi Hitelintézet.

Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.

Trencin: Trencsényi Hitelbank r.-t.

Magyarországon

a Cimbora kiadóhivatalának a Magyar-román faértékesítő r.-t.-nél (Debreczen, Piac-utca 42.) lévő számlája javára postautalványon.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsverlag A. G. in Satu-Mare (Rumänien) számlája javára.

Jugoszláviában

Kurir hírlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárúsítója és főbizománya.

magyar család teljes olvasmányosságát kielégítik: a

PÁSZTORTÓZ

tévhavi szépirodalmi folyóirat,

MAGYAR KISEBBSÉG

tévhavi politikai szemle,

VASÁRNAPI UJSÁG

képes családi hetilap,

CIMBORA

képes heti gyermek-újság.

Ha a családfő a fent felsorolt 4 lapot együttesen megrendeli, ilyen úton tetemesen olcsóbban jut hozzájuk, mert a Pásztorújság évi 350 lei helyett 300 lei, Magyar Kisebbség évi 216 lei helyett 180 lei, Vasárnapi Ujság évi 550 lei helyett 480 lei, Cimbora évi 263 lei helyett 200 lei, összesen tehát 1367 lei helyett 1160 leibe kerül a 4 kitűnő magyar lap együttes előfizetése. Külföldi megrendelésnél 20%-kal drágább a magas portókölltség miatt. A négy lapra együttes megrendeléseket felvesz a

„Haladás“ Lap- és Könyvkiadó B-t.

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 14.

Forduljon hozzá mutatványszámokért.

Bácsi, Néné ide figyelj!

Palma kaucsuk sarkot viselji!

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
 SZABADBAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. BATMAR
 A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SANDOR FELEL.
 A SZÍNES OMLAPOKAT ÓSBVÁR REZSŐ RAJZOLTA.

**Ifjusági könyveket
 a Cimbora kiadóhivatala szállít.**